

Warszawa, 05 listopada 2020 r.

Stanowisko

Komisji ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Związku Województw RP

w sprawie racjonalnej i bezpiecznej realizacji zmian w ochronie zdrowia psychicznego

Komisja ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Związku Województw RP w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej wnosi o podjęcie działań mających na celu:

- 1) uelastycznienie zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego norm zatrudnienia pielęgniarek w opiece psychiatrycznej i lecznictwie uzależnień;
- 2) urealnienie dotyczących ochrony zdrowia psychicznego zapisów założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030;
- 3) zwiększenie wyceny świadczeń zdrowotnych kontraktowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie opieki psychiatrycznej i lecznictwa uzależnień.

Normy zatrudnienia pielęgniarek, dotyczące całodobowych podmiotów ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień, zawarte w załącznikach nr 1 i nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień – są zbyt wygórowane i pozbawione elastyczności potrzebnej m.in. w związku ze zróżnicowaniem profilu pacjentów, przebywających na poszczególnych oddziałach psychiatrycznych. Na rynku pracy brak jest pielęgniarek, które zapewniłyby osiągnięcie wymaganych ministerialnym rozporządzeniem norm. Jednocześnie nie ma merytorycznych podstaw do zastosowania wygórowanych, ministerialnych norm zatrudnienia pielęgniarek we wszystkich podmiotach i oddziałach psychiatrycznych.

Brak zmiany norm zatrudnienia pielęgniarek spowoduje w praktyce likwidację całodobowego lecznictwa uzależnień w Polsce.

Apelujemy, by stosowne zapisy załączników do rozporządzenia Ministra Zdrowia, odnoszące się do norm zatrudnienia pielęgniarek w całodobowym lecznictwie psychiatrycznym i lecznictwie uzależnień, przyjęły treść: *„pielęgniarki w liczbie etatów zapewniającej bezpieczeństwo pacjentów i personelu oraz odpowiednią jakość realizacji świadczeń”*.

Niestety, niezależnie od pandemii COVID-19, pojawiły się także inne zagrożenia dla przyszłego stabilnego funkcjonowania całodobowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa zdrowotnego osób, doświadczających chorób i zaburzeń psychicznych. Projekt założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030 w części dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego zawiera jednoznaczne zapisy, prowadzące do likwidacji większości aktualnie istniejących w Polsce całodobowych podmiotów lecznictwa psychiatrycznego i lecznictwa uzależnień. W części województw już teraz występują problemy ze znajdowaniem miejsca hospitalizacji dla doświadczających chorób psychicznych pacjentów w stanach ostrych, przewożonych w ramach systemu ratownictwa medycznego. Ewentualna likwidacja łóżek w całodobowych podmiotach ochrony zdrowia psychicznego dramatycznie zaostrzy ten problem, niezależnie od pandemii COVID-19.

Apelujemy, by w dokumencie dotyczącym deinstytucjonalizacji w obszarze ochrony zdrowia psychicznego zmienione zostały zapisy prowadzące do likwidacji aktualnie istniejących oddziałów psychiatrycznych, by zmieniona została treść zapisów brzmiących np.: „*celem zaplanowanych działań jest systematyczne likwidowanie łóżek w dużych szpitalach psychiatrycznych*” lub „*do końca 2027 r. zakończenie przyjęć ostrych do monoprofilowych szpitali psychiatrycznych*”.

Zbyt niska i antyrozwojowa wycena świadczeń zdrowotnych przez Narodowy Fundusz powoduje, że wiele podmiotów udzielających całodobowych stacjonarnych świadczeń zdrowotnych w obszarze ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień odnotowało stratę ze sprzedaży świadczeń zdrowotnych, nie wynikającą z ograniczeń związanych z pandemią COVID-19. Utrzymanie tego stanu będzie pogłębiało - już bardzo poważny - kryzys w ochronie zdrowia psychicznego. Potrzebne jest prorozwojowe zwiększenie wyceny świadczeń zdrowotnych w tym obszarze. Jest to istotne tym bardziej, że w związku z pandemią COVID-19 wzrosły koszty udzielania świadczeń zdrowotnych w ochronie zdrowia psychicznego.

Chcemy i apelujemy, by potrzebna i oczekiwana reforma ochrony zdrowia psychicznego następowała w sposób ewolucyjny, rozłożony na lata i z uwzględnieniem uwarunkowań i deficytów w zakresie kadr i finansów.

Brak uelastycznienia norm zatrudnienia pielęgniarek w całodobowych podmiotach ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień, brak urealnienia zapisów dotyczących ochrony zdrowia psychicznego założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030 oraz zbyt niska wycena świadczeń zdrowotnych - prowadzić będą do ostrego i pogłębiającego się kryzysu, zagrażającego zdrowiu i życiu osób doświadczających chorób i zaburzeń psychicznych. Budzi to tym większe zaniepokojenie, że w konsekwencji pandemii COVID-19 należy spodziewać się wzrostu chorób i zaburzeń psychicznych w całej populacji.

Samorządy województw nie będą w stanie przeciwdziałać temu kryzysowi i zapobiegać jego skutkom. Takiej sytuacji kryzysowej zapobiec mogą natomiast działania Ministerstwa Zdrowia, o które apelujemy.

Niniejsze stanowisko kieruje się do Ministra Zdrowia RP, Prezesa NFZ oraz Premiera Rządu RP

Roman Kolek

Przewodniczący Komisji ds. Ochrony Zdrowia
i Polityki Społecznej Związku Województw RP
Wicemarszałek Województwa Opolskiego